

Toelichting bij Veertig jaar Camerata Trajectina

Door decennialang consequent te speuren naar nog niet eerder uitgevoerd Nederlands liedrepertoire bouwde Camerata Trajectina een even uniek als imposant repertoire op van zo'n 930 opnamen van Nederlandse liederen, vastgelegd op meer dan 30 cd's en andere geluidsdragers.

Bijzonder is de wetenschappelijke onderbouwing van repertoire en programma's, waarvoor artistiek leider Louis Peter Grijp verantwoordelijk is. Als musicoloog verbonden aan het Meertens Instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) zette hij de Nederlandse Liederbank op, met bijna 170.000 liederen inmiddels 's werelds grootste databank in zijn soort (www.liederenbank.nl). De Liederbank is geïnspireerd op de onderzoeksvragen waar Grijp bij zijn werk voor Camerata tegenaan liep, zoals het vinden van authentieke melodieën bij liedteksten uit de Nederlandse cultuurgeschiedenis – evengoed van literaire kampioenen als Hadewijch, P.C. Hooft, Bredero en Vondel als van eenvoudige geuzen, matrozen, marktzangers en doperse martelaars.

Dit tekstmateriaal herkreeg zijn klinkende dimensie dankzij de inspanningen van Camerata Trajectina. In de praktijk hield dat in dat ogenschijnlijk stoffige historische teksten, voorzien van frisse muziek veel meer mensen aanspraken dan via literaire bloemlezingen. Zo wordt Camerata's muziek ingezet tijdens lessen Nederlands en geschiedenis op middelbare scholen.

Dat is zeker ook de verdienste van de musici van Camerata Trajectina, zoals de tenor Nico van der Meel en de blokfluitiste Saskia Coolen. Zij hebben plezier in deze onconventionele muziek en vertolken die met hun levendige muzikaliteit op hoog niveau. Improvisatie en theater speelt daarbij een belangrijke rol. Andere markante ensembleleden zijn Sytse Buwalda, Suze van Grootel (overleden in 2005), en Marius van Altena (tot ca. 1996).

Camerata heeft in de keuze van haar thema's altijd graag de historische actualiteit gevolgd in de vorm van Nationale Herdenkingen van, onder meer, de Unie van Utrecht (1979), Willem van Oranje (1984), Constantijn Huygens (1987), de VOC (2002), Johannes Calvijn (2009) en de Vredes van Munster (1998) en van Utrecht (2013). Andere herdenkingen betroffen Coornhert (1990), de Remonstranten (1994), Menno Simons (1995), Jacob Obrecht (2005) en de stad Maassluis (2014).

Muziektheaterproducties omvatten Dodendans (regie Lodewijk de Boer, 1990), het Tesselschadefestijn op het Muiderslot met een opvoering van Hooft's tragedie Geeraerd van Velsen (1996), de oudste Nederlandse opera's Bacchus, Ceres en Venus (Joh. Schenk)

en De triomferende min (C. Hacquart), en het muziektheaterstuk De Zeven Zonden van Jeroen Bosch (met Gerrit Komrij).

Dit gebeurde veelal in samenwerking met het Festival Oude Muziek Utrecht, aan welks wieg leden van Camerata Trajectina stonden, met name Jan Nuchelmans, een van de oprichters van zowel Camerata als het Festival. (De andere oprichter van Camerata, in 1974, was Jos van Veldhoven, nu artistiek leider en dirigent bij de Nederlandse Bachvereniging.)

De ervaren oudemuziekjournaliste Jolande van der Klis is doende een boek te schrijven over de geschiedenis en de betekenis van Camerata Trajectina. De Stichting Gavignières en het Meertens Instituut stelden de benodigde middelen ter beschikking.

Over auteur Jolande van der Klis

Jolande van der Klis (1955) studeerde muziekwetenschap in Utrecht en blokfluit aan conservatoria in Amsterdam, Enschede en Den Haag. Ze werkte enige tijd als programmamaker bij VPRO en NPS radio. Ze was muziekmedewerker bij De Groene Amsterdammer en De Volkskrant, en zeventien jaar lang hoofdredacteur van het Tijdschrift Oude Muziek. Ze publiceert Oude muziek in Nederland, Het verhaal van de pioniers 1900-1975 (Utrecht 1991), Een tuitje in de aardkorst en Kroniek van de oude muziek 1976-2006 (Kampen 2007). Daarnaast deed ze de co-redactie met Pay-Uun Hiu van Het Honderd Componistenboek (Centrum Nederlandse Muziek 1997), en de redactie van de Engelse vertaling daarvan, The Essential Guide to Dutch Music (Amsterdam University Press 2000).

Over artistiek leider Louis Peter Grijp

Louis Peter Grijp (1954) studeerde muzikschap in Utrecht en luit aan het Koninklijk Conservatorium. Hij promoveerde cum laude in 1991 op het Nederlandse lied in de Gouden Eeuw. Grijp werkt sedert 1990 als onderzoeker aan het Meertens Instituut te Amsterdam en was hoofdredacteur van Een Muziekgeschiedenis der Nederlanden (2001). Hij is sinds 2001 Hoogleraar Nederlandse liedcultuur in heden en verleden aan de Universiteit Utrecht en is sinds 2002 lid van de KNAW.

Onderscheidingen

- 2009 Edison Bijzondere uitgave World (met I. van Beersum en Ate Doornbosch voor cd-box Onder de groene linde)

- 2009 Preis der deutschen Schallplattenkritik (met I. van Beersum en Ate Doornbosch voor cd-box Onder de groene linde)
- 2006 Edison Klassiek. Middeleeuwen & Renaissance (met Camerata Trajectina e.a. voor dubbel-cd Antwerps liedboek)
- 2005 Visser-Neerlandia Cultuurprijs van het Algemeen Nederlands Verbond (met Frank Willaert).
- 2004 Vierjaarlijkse prijs voor oudere taal, letterkunde en cultuur van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde te Gent
- 1995 VNM-Penning van de (inmiddels Koninklijke) Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis
- 1991 Erasmus Studieprij (voor dissertatie)

Voor de pers zal het boek van Jolande van der Klis in pdf beschikbaar zijn vanaf 1 november.

Publiciteitsfoto. Camerata Trajectina poseert in Maastricht. V.l.n.r. Saskia Coolen, Nico van der Meel, Hieke Meppelink, Sytse Buwalda, Erik Beijer, Louis Peter Grijp en Marcel Moester.